

Novinarjev raport

V televizijskem raportu (angl. Stand up) lahko gledalci na zaslonu vidijo in slišijo novinarja, kot da jih neposredno nagovarja, čeprav gre za posnetek novinarja, ki – med tem ko stoji pred tako ali drugače pomembnim ozadjem – govori v kamero. Raport na kraju dogodka nakazuje, da je (bil) novinar dejansko tam in da so informacije, ki jih posreduje gledalcu, resnične, saj jim je (bil) novinar priča; Zato se raport v tv novinarstvu uporablja predvsem za potrjevanje verodostojnosti novinarskega besedila ter identifikacijo ter poosebljanje novinarja, G. Ursell (2001:191) pa poudarja še vtis novinarjeve delavnosti in dejavnosti. Po mnenju Mayeuxa (1991:265) lahko raport gledalcu olajša razumevanje ali interpretacijo dejstva in ideje.

Novinarji raport na prizorišču dogodka pogosto naredijo več ur po samem dogodku - takšen raport se uporablja predvsem kot nadomestek za vizualno gradivo in je (poleg televizijskega studia) porok televizijske verjetnosti oz. iluzija resnice in resničnosti (Butler, 1994/2002: 102-103, 113), ki naredi novinarjevo interpretacijo dogodka verodostojno. Hartley (1992/2004: 185) opozarja na ponarejanje v televizijskem novinarstvu kot posledico ideologije avtentičnosti: »Raport naravnost v kamero pred stavbo ne pomeni, da je bil reporter/ka "na kraju samem", vendar pa označuje, kot da je bil tam; sam dogodek, vreden unovičenja, pa se domnevno odvija za njegovim ali njenim hrbtom, medtem ko mi gledamo zaslon.« A zgodba, čeprav ponarejena, deluje resnično. Okolje, v katerem je narejen raport, tako Butler (1994/2002: 103), ni nikoli ikonografsko nevtralnno, saj vedno potencialno prinaša dodaten pomen temi, ki jo novinarsko besedilo upoveduje. B. Luthar (1998: 20) pravi, da lahko novinar v raportu stoji pred lokacijo, s katere poroča, ali pa pred krajem, ki služi kot »metonimični nadomestek za dogajanje, o katerem poroča. Mesto raporta je običajno skrbno izbrana ikona, podoba nečesa "resničnega", ki obstaja neodvisno od določenega dogodka (Morse, 1986: 71), saj lahko pomembna in/ali pomenljiva lokacija raporta televizijskemu novinarskemu besedilu podeli moč in ugled, hkrati pa vsaj demo poveže vizualne in verbalne podobe. Tudi Van Leeuwen (2001b: 396) razumevanje verodostojnosti bolj kot z resničnostjo povezuje z moralno avtoriteto reprezentacije. Tako npr. novinar za kraj snemanja raporta v besedilu o političnem dogajanju izbire zgradbo parlamenta ali pristojnega ministrstva, najraje pa se postavi pred tablo z napisom uradnega imena ministrstva - Vogrinc (1992: 41) pravi, da je v takem primeru videz povezave med besedo in sliko »dosežen kar s podvojitvijo besed iz novinarjevega besedila v napisu na fasadi stavbe, izpred katere novinar nagovarja TV gledalca, Simbolna lokacija televizijskega raporta je lahko tudi živahen in obliuden kraj,

kier za stoječim novinarjem, ko govori v kamero, hodijo vozijo avtomobili in se sliši mednarodni ton. Takšna ikonografija raporta poleg avtentifikacije predvsem poudarja dinamičnost, življenjskost in ustvarja možnost gledalčeve identifikacije s povedanim, npr. raport ob smučišču, kjer se v ozadju pogovarjajo smučarji, v reportaži o gorenjskih smučiščih: Živahno je tudi vrhu nad Jesenicami, Znano smučišče, ki so ga lani ponovno oživili, ponuja ob obilici snega oglično smuko.; nočni raport na ulici, kjer je v ozadju veliko mladih zvilšv preglednem prispevku o varnosti v diskotekah. Največjo nevarnost za zabave željne, tudi mladostnike (tudi, po mnenju večine predstavljajo tako imenovane ilegalne diskoteke in klubi, ki navadno delujejo v kletah opuščenih zgradb). Raporti so v televizijska novinarska besedila največkrat umeščeni na sredini., saj raport na začetku ali koncu vizualno ni primeren zaradi in odpovedi voditelja ,68 razen kadar med dvema novinarski napovednima besediloma ni voditeljeve napovedi, saj se tematsko navezujeta. V tem primeru novinar drugega besedila z začetnim raportom gledalca vpelje v besedilo in odigra vlogo voditelja, kot npr. na začetku drugega poročila o stanju na cestah ob močnem sneženju (Poročila ob 13.00, 27. 12. 2005): Na Stajerskem še vedno sneži. Od včeraj je zapadlo tudi do 30 centimetrov snega, ekipe zimskih služb pa so na terenu že vse od včeraj popoldne, Kot poudarjata Selby in Cowdery (1995: 131), pa raport na koncu novinarskega besedila predvsem ustvarja vtis, da poročevalec ne govori gledalcem, ampak voditelju v studiu: »Televizijski informativni program s to tehniko predvsem poudarja svojo podobo objektivnosti. Gledalci namreč dobijo občutek, da je televizija zgodbo predstavila kar-seda objektivno. Glede na prevladujoče funkcije, vsebinske značilnosti in umeščenost v novinarsko besedilo lahko ločimo naslednje tipe raporta v televizijskem novinarskem diskurzu:

INFORMATIVNI RAPORT S PRIZORIŠČA DOGODKA daje informacijam, ki jih novinar v raportu pove, posebno težo, saj novinar nastopa kot. očividec, raport pa mu služi kot dokaz za to. Tovrstni raport gledalcu pogosto omogoča jasnejšo in bolj nazorno prostorsko predstavo. • Raport .s prizorišča demonstracij, novinar stoji na mostu, v ozadju je na obrežju velika skupina ljudi s transparenti (TVD, 21. 1. 2006): Več pravične in socialne Evrope - takim je geslo velike demonstracije, ki so jo organizirali, v ozadju, sindikati vseh treh dežel, tudi iz Slovenije, in ki je od tu je raport naknadno vizualiziran z gibljivo sliko ministrov na drugi strani reke/ evropski ministri opazujejo iz varne razdalje.

Nezaželenemu »preskakovanju vizualnih podob zaradi lepljenja »govorečih glav« se sicer montažerji ponavadi izognejo z umeščanjem kratkega kadra gibljive slike na začetni ali končni. del novinarjevega raporta, v ta namen pa je lahko z gibljivo sliko vizualiziran tudi del voditeljeve napovedi ali odpovedi.

Raport pred vrati sodišča, kjer je potekalo sojenje (24 ur, 13. 1. ^

Suštaar se ie medsvojim zagovorom večkrat mocno razburil, zato je pred seddnica senata odredila tudi odmor. Obenem je ves čas pozival tozilstvo naj, enostavno obtoznico umakne, saj zanjo ni prav nobene podlage.

Raport s prizorisca sportnega dogodka (TVD, 7. 1. 2006): 'Takole

veselo so okrog devete ure zjutraj prihajali seMkaj pod Pohorje Crnjani, ki so seveda želeli videti svojo Tino Maze. Novinarji, predvsem pa dopisniki iz tujine, v raportu sprizorišča, dogodka pri poudarjanju aktivnega zbiranja informacij poleg vizualne ikonografije uporabljajo tudi verbalne poudarke, predvsem prislove. Ta tip raporta je lahko kazalni oz. deikticni (Hartley, 1992: 83), novinar torej v njem govorjeno ponazori se z rokami:

Raport pred bolnBnico (TVD, 5.1.2006): Tukaj zamano /novinarka se obrne, pokaze z roko/, v bolnisnici Hadasa, se zdravniki se vedno borijo za zivljenje izraelskega premiera Ariela Sarona. Tukaj je ponoci prestal vet kot sedem ur dolgo operacijo, s katero so zdravniki ustavili hudo mozgansko krvavitev.

Raport na zemljiscu (24 ur, 11.1. 2006): Eden izmed poslov nekdanjega dolgoletnega prvega moza Stanovanjskega sklada je tudi tale /novinarka pokaze z roko okrog sebe/ 24 tisoc kvadratnih metrov velika parcela v ljubljanskih Vizmarjih.

Raport ob zoglenelem avtomobilu na tovornem vlaku, novinar ob njem cepi (24 ur, 9.1.2006): To /novinar se dotakne karoserije/ je bil se v cetrtek popoldne nov model pola. Forenziki so mu seveda odnesli elektronsko drobovje, da bi dokazali svojo hipotezo, ki bo pa uradno znana verjetno cez nekaj dni.

2. RAPORT KOT VSEBINSKI premik nakazuje prehod k predstavitvi nove teme ali drugačnega mnenja.

Raport pred bolnišnico (Odmevi, 6.1.2006): Medtem ko tukaj vse svet portpežljivo čaka novi o zdravju izraelskega premierja, se v Izraelu že pripravljajo na novo politično obdobje brez Ariela Sharona.

Raport pred letališko zgradbo (24 uer, 16.1.2006): nasprotno potrdijo v Ljubljani. Nov način organiziranja varnostne službe na Brniku naj ne bi bil nobena posebnost. Tudi v tujini naj bi ta del stroškov krila letališča sama.

Raport na Krvavcu nakazuje prehod od prijetne teme, idealnih smučarskih razmer, k zapeltom (24 ur, 13.1.2006): Še letos pa naj bi na Krvavcu začeli graditi novo šetssedežnico. Sprva je kazalo, da težav pri pridobivanju dokumentacije ne bo. Po 13-letnem sporu so namreč z lastniki zemljišč vendarle uspeli doseči dogovor. Očitno pa se je sedaj kljub temu začelo zapletati.

RAPORT KOT MOST MED ČASOVNIMI IN PROSTORSKIMI OKVIRI!

Okolje, v katerem je narejen raport, ni nikoli nevtrarno,